

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

**Кафедра історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей
історичної науки**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Секретні служби європейських держав у XVII – XXI століттях

Освітня програма 014.03 Середня освіта (історія)

Спеціальність 014.03 Середня освіта (історія)

Галузь знань 01 Освіта/

Затверджено на засіданні
Кафедри історії Центральної та
Східної Європи і спеціальних
галузей історичної науки
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2023 р.

ЗМІСТ

- 1.** Загальна інформація
- 2.** Анотація до курсу
- 3.** Мета та цілі курсу
- 4.** Результати навчання (компетентності)
- 5.** Організація навчання курсу
- 6.** Система оцінювання курсу
- 7.** Політика курсу
- 8.** Рекомендована література

Назва дисципліни	Секретні служби європейських держав у XVII – XXI століттях
Викладач (-і)	Довган Юрій Любомирович
Контактний телефон викладача	068–23–43–524
E-mail викладача	gen.dovgan@gmail.com
Формат дисципліни	Вільного вибору
Обсяг дисципліни	90 год; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	четвер, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Теоретичний і практичний матеріал, запропонований на сторінках цього курсу нараховує різну кількість програмових питань. Загалом методичний посібник включає:

- програмові вимоги до навчального курсу;
- основні теми практичних занять із рекомендованими списками джерел та літератури;
- рекомендовані для написання реферати;
- перелік основних понять і термінів, необхідних для засвоєння предмету;

питання, що виносяться на залік

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни «Секретні служби європейських держав у XVII – XXI століттях» вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів стійкі знання про роль і місце спеціальних служб у визначенні політики окремих держав, її цілей та способів досягнення з допомогою секретних служб своїх стратегічних інтересів. Підготовки висококваліфікованих фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з фундаментальних і вибіркових дисциплін; опанування і застосування загальних засад методології наукової та професійної педагогічної діяльності за спеціальністю Середня освіта (Історія); формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв’язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (C1). Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань

і прийняття рішень у практиці викладання історії в навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Складові професійної компетентності

Комунікативна (C2) – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

Лінгвістична (C3) – здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою; уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.

Інформаційно-цифрова компетентність (C4) – здатність до впевненого, а водночас критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

Компетентності в природничих науках і технологіях (C5) – це наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Зокрема, через здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Соціальна і громадянська компетентність (C6) – здатність до міжособистісної взаємодії на основі етичних міркувань (мотивів), вміння працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; уміння попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; діяти громадсько і соціально відповідально і свідомо та з почуттям поваги до оточуючих, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Навчання вчитись (C7) – здатність вчитися і спільно, і автономно, здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), самостійне набуття нових компетентностей, а також здатність виявляти і творчо підходити до вирішення проблем, ухвалювати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї, брати відповідальність і виявляти ініціативу, зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати прогрес і результати навчання, навчатися впродовж життя.

Загальнокультурна компетентність (C8) – це здатність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського суспільства; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми; цінувати та поважати різноманітність та

мультикультурність в Україні.

Екологічна компетентність і здоровий спосіб життя (С9) – це здатність усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, прагнення до його збереження; здатність до здійснення професійної діяльності згідно з вимогами охорони праці й техніки безпеки; здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Фахові (предметні) компетентності:

С10. Наявність системи знань із предметної області майбутньої професії, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

С11. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

С12. Здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (філософія, політологія, філологія, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань, мати синтетичне мислення.

С13. Здатність застосовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки в практичній діяльності – у викладанні історії і суспільствознавчих предметів, організації навчально-виховного процесу, розробці навчально-методичного забезпечення дисципліни, при аналізі поточних суспільних процесів в Україні і світі, при веденні дискусії.

С14. Здатність володіти навичками практичного використання знань з основ дидактики та педагогічної діяльності, застосовувати сучасні методи і освітні технології в середніх загальноосвітніх закладах.

С15. Здатність володіти сучасним методичним інструментарієм із предметної області майбутньої професії.

С16. Здатність користуватися вербальними і невербальними засобами передачі історичної інформації.

С17. Наявність системи знань основних теорій та концепцій сучасної історіографії, джерелознавства, здійснення джерелознавчого та історіографічного аналізу зібраної інформації; вміння їх критично аналізувати, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості.

С18. Здатність порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб, соціальних груп.

С19. Здатність керувати і спрямовувати навчально-виховний процес, спираючись на здобуті знання, психологічні особливості різних вікових і соціальних груп учнів.

С20. Здатність аналізувати, досліджувати та презентувати педагогічний досвід навчання учнів історії і суспільствознавчих предметів у загальноосвітній та профільній школі.

С21. Здатність до усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів,

важливості збагачення професійних якостей відповідно до нових суспільно-політичних реалій; усвідомлення необхідності подальшого навчання, вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

C22. Здатність ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.

C23. Здатність до розуміння теоретичних і практичних засад економічної науки та підприємницької діяльності, основних особливостей сучасної світової та національної економіки, формувати економічну грамотність і підприємливість.

C24. Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, національну гідність та історичну національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді.

D1. Здатність володіти знаннями із предметної області майбутньої професії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Знати і розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки, теоретичні основи правової та економічної наук, теоретичні і практичні основи навчання історії і суспільствознавчих предметів ін.; орієнтуватися на їх сучасні досягнення.

D2. Здатність знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів.

D5. Здатність розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись грамотності.

D6. Здатність використовувати іноземну мову на рівні необхідному для професійної діяльності.

D7. Здатність здійснювати аналіз, синтез ін., мати сформоване критичне мислення.

D10. Здатність організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру, зокрема із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

D13. Здатність самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у державі та світі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, а також освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; формувати політичну культуру, ініціативу і підприємливість.

D14. Здатність організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу (в тому числі здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення власної відповідальності.

D16. Здатність вести пошукову роботу, а також здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії, методики викладання історії, історичного краєзнавства; застосовувати міждисциплінарний підхід.

D19. Здатність приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості, враховувати гендерний підхід.

4. Результати навчання (компетентності)

Студенти повинні *знати*:

- логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу;
- повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання;
- самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими;
- викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки;
- вміння робити висновки з розглянутих питань;
- вміння аналізувати джерела до вивчення історії секретних служб європейських держав;
- термінологію та наукову періодизацію фахових предметів;
- основи теорії і методології освіти, необхідні для професійної діяльності, проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості;
- сучасні інтерактивні методи навчання учнів, форми організації навчання та специфіку впровадження новітніх освітніх технологій в загальноосвітній школі;
- розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись грамотності.

Студенти повинні *вміти*:

- використовувати іноземну мову на рівні необхідному для професійної діяльності;
- здійснювати аналіз, синтез ін., мати сформоване критичне мислення;
- самостійно організовувати навчально-виховний процес із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи та засоби навчання;
- використовувати знання, уміння і навички із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки для розв'язання конкретних задач у професійній діяльності учителя історії і суспільствознавчих предметів;
- організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру, зокрема із використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси і вміти

- впроваджувати ІКТ в освітній процес;
- аналізувати, генерувати та поширювати передовий педагогічний досвід, або генерувати інноваційні вирішення для відомих проблем або ситуацій, критично оцінювати результати власної педагогічної діяльності, впроваджувати інтерактивні методи навчання, інноваційні навчально-виховні технології, нові ідеї;
 - самостійно оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції у державі та світі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, а також освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; формувати політичну культуру, ініціативу і підприємливість;
 - організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу (в тому числі здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня), базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення власної відповідальності;
 - розуміти значення культури як форми людського існування, поважати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва; а також проводити діяльність, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини в навчальних, наукових і просвітницьких цілях;
 - вести пошукову роботу, а також здійснювати наукові і науково-педагогічні дослідження в галузі історії, методики викладання історії, історичного краєзнавства; застосовувати міждисциплінарний підхід;
 - забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі;
 - застосувати професійний і творчий потенціал як в інтересах українського суспільства (в освітній і соціальній сферах суспільного життя), так і для самореалізації особистості; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі;
 - приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості, враховувати гендерний підхід;
 - вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції, усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя історії і суспільствознавчих предметів, а також потреби систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання впродовж життя.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу						
Вид заняття			Загальна кількість годин			
лекції			12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18			
самостійна робота			60			
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий			
VII	Середня освіта	4	Вільного вибору			
Тематика курсу						
Тема, план	Форма заняття	Література	Зав да нн я, год	Вага оцін ки	Термі н викон ання	
Тема 1: Становлення Intelligens servis – розвідслужби її Величності 1. Протистояння з католицьким світом. 2. Кодекс джентльмена – основа світогляду розвідника. 3. Британська дипломатія у війнах XIX ст. 4. Цивільна та військова розвідка у роки Першої та Другої світової воєн.	Лекція	1. Вислоцький І. 16 місяців у рядах Київських Січових Стрільців – 1918- 1919. Літопис Червоної Калини – Журнал ч. 7 – 12, 1935, Львів. 2. Вислоцький І. Спогади розвідного старшини 1919-1923 рр. – Військова Розвідка Н.К.Г.А. Літопис Червоної Калини – Журнал ч.4 – 9, 1934 р. Львів. 3. Вислоцький І.	2	5\5	4 міс.	
Тема 2: Розвідка Гетьманщини 1. Принципи і методи роботи. 2. Особа полковника Лавріна Капусти. 3. Іван Мазепа – основоположник української дешифрації.	Лекція	Майбутня державна екзекутивна в Україна. Організація і праця розвідно-пліційних установ в Україні після звільнення від окупації. «Табір» – Воєнно- Науковий Журнал ч. 24 – 26, 1935 р. Каліш, УНР, Польща.	2	5\5	4 міс.	
Тема 3: Секретні служби Московського царства, Російської імперії та республіки 1. Опричний і Разбойний прикази. 2. Канцелярія таємних справ і преображенський приказ. 3. Підрозділи МВС (власна його величності канцелярія, окремий корпус жандармів тощо). 4. Військова розвідка.	Лекція	4. Кучабський В. Корпус Січових Стрільців, на основі книги «Золоті Ворота». В-ва Червона Калина, Львів (1937) з доповненням новими матеріялами, Чікаго 1969. 5. Ляшук Д. Патріот рідного краю – Блідщина, журнал, ст.. 33 – 44. р. Броди 11/97. 6. Микитюк Д. Українська Галицька Армія,	2	5\5	4 міс.	

Тема 4: Французькі спецслужби 1. Королі і кардинали. Розшук і розвідка епохи гугенотських воєн та Фронди. 2. Таємний розшук в добу Наполеона. 3. Нишпорки на службі Республіки. 4. Французька розвідка у XX ст.	Лекція	(матеріали для історії) Вінніпег, Канада 1958. 7. Witos Wincenty, <i>Moje wspomnienia</i>, Instytut literacki, Paryz 1965, Том III ст. 196 – 202, в польській мові. 8. Вислоцький І. Спомини розвідника з часів першої світової війни. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2007. – 228 с. 9. Лебедь М. Українська повстанська армія: її генеза, ріст і дії у визвольній боротьбі українського народу. – Т. 1. Німецька окупація України. – Б. м.: Пресове Боро УГВР, 1946. – 208 с. 10. Леман О. Військо Великої Німеччини. Що варто знати про Німецьку Збройну Силу. – Берлін: Видавництво «Ді Вермахт», 1941. – 26 с. 11. Ліський Б. Українці у Боснії і Герцеговині // Альманах видавництва «Гомін України», 1998. – Торонто: Гомін України, 1998. – С. 149-169.	2	5\5	4 міс.
Тема 5: В тіні Божественного Сонця, що сходить 1. Основа організації шпигунства та розвідки в Японії. 2. Розвідка сьогунату. 3. Імператорське шпигунство в російсько-японську, Першу та Другу світових війнах. 4. Японо-китайське протистояння.	Лекція	1. Німецька окупація України. – Б. м.: Пресове Боро УГВР, 1946. – 208 с. 10. Леман О. Військо Великої Німеччини. Що варто знати про Німецьку Збройну Силу. – Берлін: Видавництво «Ді Вермахт», 1941. – 26 с. 11. Ліський Б. Українці у Боснії і Герцеговині // Альманах видавництва «Гомін України», 1998. – Торонто: Гомін України, 1998. – С. 149-169.	2	5\5	4 міс.
Тема 6: Залізні аргументи кривавої доби: спецслужби Німеччини 1. Політичний та військовий розшук Другого райху. 2. Німецька розвідка в Першій світовій війні. 3. Спецслужби Третього рейху. 4. Бундесрозвідка сьогодні.	Лекція	11. Ліський Б. Українці у Боснії і Герцеговині // Альманах видавництва «Гомін України», 1998. – Торонто: Гомін України, 1998. – С. 149-169.	2	5\5	4 міс.
Додаткові лекції: Спецслужби Китаю. 1. Філософська система і принципи розвідки. Формування та етапи. 2. «Мистецтво війни» Сун-Цзи. 3. Китайська імператорська розвідка до 1911 року і таємні товариства. 4. Спецслужби комуністичного Китаю.	Індивідуальне завдання			5\5	4 міс.

6. Система

Загальна система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу:

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен. Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), балу за 2 модульні контрольні роботи (20 балів) і балу за індивідуальну роботу (10 балів) та в сукупності може складати максимально 50 балів.

Вид контролю	Поточний контроль	Контр. робота №1	Контр. робота №2	Індивідуальне завдання (конспект і захист монографії тощо)	Сума балів за модулями	Залік	Підсумкова оцінка у 100-бальній шкалі
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	20	10	10	10	50	50	100 (50+50)

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських занять; Підсумкова

	оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття. Отримані «незадовільні» оцінки враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок. Приклад обчислення підсумкової оцінки за семінарські (практичні) заняття: З навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 4, 3. Підсумкова оцінка за семінарські заняття за семестр складає: $(4+4+3) : 3 = 3,66667 \approx 3,67$. Підсумковий бал за семінарські заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські заняття буде становити $3,67 \times 4 = 14,68 \approx 15$ балів); Бал за модульну контрольну роботу (максимально 20 балів). З навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт, тому остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне, заокруглене до цілого (наприклад, за першу контрольну студент отримав 10 балів, а за другу – 8, то остаточний бал за контрольну роботу буде становити $10+8=18$ балів); Бал за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання. *студенту, який має наукові
--	--

	публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь в роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись максимально 10 балів за участь в науковій роботі (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів) Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум. Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої
--	---

	освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно – площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміти розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в середині спецслужби, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію, рецензує відповіді ровесників. Вміє організовувати комплексний пошук,
--	---

	неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Може використати інноваційні технології. Має синтетичне мислення. Бере активну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях; застосовує оптимальну стратегію діяльності, бере на себе відповідальність; проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміє долати труднощі, вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції тощо. Використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід. Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у
--	--

	письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за тирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Європі, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; буде аргументацію на основі 2-3 доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних
--	---

	осіб. Має певний рівень синтетичного мислення. Бере участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях, формує аргументацію (в аргументації зустрічаються окремі практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Результати поточного контролю враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.
Вимоги до письмової роботи	Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика. Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань пропонуються також два розлогих.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з військової історії та історії спецслужб, займати чітку громадянську позицію.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити індивідуальне завдання з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 5 балів; отримати мінімальний задовільний бал за

	контрольну роботу № 1 – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи № 2 – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.
Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень за теоретичне завдання
1	
1-3	У студента (ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями світової та вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Європі, Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не має синтетичного мислення, не демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій, безвідповідально ставиться до

	обраного фаху.
4-6	У студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), наявні помітні прогалини у формуванні умінь і навичок, що не дозволить повною мірою використати їх у професійній діяльності; використанні знань, умінь і навичок на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями на рівні їх перерахунку. По-середньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) по середньо оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, до кінця не здатен (на) інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем. Не може переконливо аргументувати. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не має синтетичного мислення, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє елементарне вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.

студент(ка) має добрі знання програмного матеріалу (75%), сформовані уміння і навички, здатен (на) застосовувати знання, уміння і навички у професійній діяльності; відповідь чітка і практично завершена, є незначні помилки (не більше 4). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем; будує аргументацію (75%). Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Виявляє певний рівень синтетичного мислення; використовує історико-

	красознавчий матеріал, враховує гендерний підхід, розуміє значення культури як форми людського існування, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє достатнє вдосконалення здобутих під час навчання компетенцій.
10-12	студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у відсутні помилки (не більше 2). Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне, вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї. Знає історичну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем; будує переконливу

	аргументацію. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Виявляє синтетичне мислення; використовує історико-краєзнавчий матеріал, враховує гендерний підхід, розуміє значення культури як форми людського існування, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Демонструє вдосконалення на високому рівні здобуті під час навчання компетенції.
Зміст питань, що виносяться на залік, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.	
7. Політика курсу	
Політика курсу «Секретні служби європейських держав у XVII – XXI століттях» передбачає презначу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати індивідуальне завдання.). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії, прес-конференції, захист кейсів ін. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Важливим є використання студентами навчального матеріалу новітньої історії України для майбутньої професії «вчитель історії і суспільствознавчих предметів», вміння формувати навчально-методичний комплекс з тем для використання в школі.	

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 16.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Вислоцький І. 16 місяців у рядах Київських Січових Стрільців – 1918-1919. Літопис Червоної Калини – Журнал ч. 7 – 12, 1935, Львів.
2. Вислоцький І. Спогади розвідного старшини 1919-1923 рр. – Військова Розвідка Н.К.Г.А. Літопис Червоної Калини – Журнал ч.4 – 9, 1934 р. Львів.
3. Вислоцький І. Майбутня державна езекутивна в Україна. Організація і праця розвідно-пліційних установ в Україні після звільнення від окупації. «Табір» – Воєнно-Науковий Журнал ч. 24 – 26, 1935 р. Каліш, УНР, Польща.
4. Кучабський В. Корпус Січових Стрільців, на основі книги «Золоті Ворота». В-ва Червона Калина, Львів (1937) з доповненням новими матеріалами, Чікаго 1969.
5. Лящук Д. Патріот рідного краю – Брідщина, журнал, ст.. 33 – 44. р. Броди 11/97.
6. Микитюк Д. Українська Галицька Армія, (матеріали для історії) Вінніпег, Канада 1958.
7. Witos Wincenty, Moje wspomnienia, Instytut literacki, Paryz 1965, Том III ст. 196 – 202, в польській мові.
8. Вислоцький І. Спомини розвідника з часів першої світової війни. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2007. – 228 с.
9. Лебедь М. Українська повстанська армія: її генеза, ріст і дії у визвольній боротьбі українського народу. – Т. 1. Німецька окупація України. – Б. м.: Пресове Боро УГВР, 1946. – 208 с.
10. Леман О. Військо Великої Німеччини. Що варто знати про Німецьку Збройну Силу. – Берлін: Видавництво «Ді Вермахт», 1941. – 26 с.
11. Ліський Б. Українці у Боснії і Герцеговині // Альманах видавництва «Гомін України», 1998. – Торонто: Гомін України, 1998. – С. 149-169.
12. Миллер Д. Коммандос: Формирование, подготовка выдающиеся операции спецподразделений. – Минск: Харвест, 1998. – 512 с.

Викладач Довган Юрій Любомирович